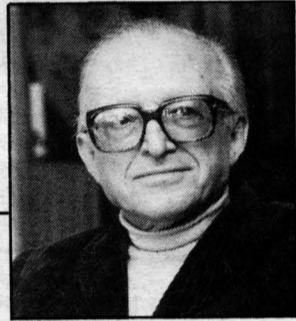

EL DAVANTAL DE PERE CALDERS

Pintura mural

Com que avui dia tot és cultura, resulta que ens hem quedat sense incultura. I ens farà falta el concepte, perquè ens trobarem amb tot de coses que no sabrem com definir-les.

Per exemple, fins fa ben poc era un senyal d'incultura embrutar les parets. I un bon dia ens vam trobar de cop i volta que era un art. El cinema americà ens mostrava

les estacions i els vagons del metro empastifats amb gargots, capa sobre capa de pintura fins a oferir un aspecte de brutícia aclaparadora. Una brutícia completada pels papers i les deixalles escampades per terra i uns tocs de misèria que completaven el conjunt. Les grans ciutats americanes oferien —de moment— aquest espectacle en contrast amb l'opulència de la qual es vantaven, però de mica en mica la brutícia va sobreixir dels soterranis i s'estengué per les parets de les cases, i fins i tot per l'interior de passadissos i habitacions. Darrerament, les pel·lícules projectades per televisió presenten habitacles al·lucinants, amb mostres de barbàrie benèfica pel progrés.

En alguns països han estat publicats llibres sobre els grafitis i alguns estudiosos s'extasiaven davant d'aquest esclat d'art popular. Són pintures generalment anònimes, i en això els autors se sagnen amb salut, perquè deixant de banda que els textos solen denotar una penosa indignació mental, resulta que la part gràfica és d'una infelicitat atüadora. Però l'anonimat no els fa renunciar a la petulància i es veu que alguns es pensen que així expressen una protesta irada i valenta, quan la veritat és que s'assembla més a la covardia de fer una malifeta d'amagat, emparant-se en l'ombra i

en la solitud de la nit. Poca glòria en poden esperar.

Això que dic passava principalment als Estats Units, però els imitadors tronats sorgeixen arreu. De fa algun temps, en tenim entre nosaltres. Actualment, s'ha emprès a la nostra ciutat una campanya de neteja de façanes i tenim sorpreses agradables: alguns edificis sense pretensions artístiques, en mostrar la

cara oculta per la sutzesa, han deixat al descobert alguns esgrafiats i detalls d'un decorativisme discret, a vegades deliciosament ingenu. Això, quan es tracta d'obres menors, perquè ha estat recobrada alguna façana important que fa honor a la ciutat.

Però les brigades o els solitaris de la porqueria no fan distincions. Dubto molt que es vegin afectats per subtileses que requeririen una sensibilitat especial, i tot el que fan és esperar que s'acabin les obres de restauració de l'edifici per a embrutar-lo de seguida, com més aviat millor. Els comerços els proporcionen uns esprais quasi inesborrables, que s'haurien de vendre com si requirissin permís d'arma, i es lliuren a sentir-se importants per una nit, a base de pintar estupideses i taques. Són tan poca cosa que necessiten sentir-se protagonistes ni que sigui a base d'embrutar i fugir. Però amb prudència, amb aquella por que guarda vinyes, perquè les veritables protestes —i en queden moltes per fer— necessiten el suport de la imaginació i del coratge.

Són activitats que van lligades a un mal gust congènit i a un apocament que es vol disfressar (procurant no prendre mal) de valentia. Amb derivacions com pintar-se el rostre a la manera dels pells-roges guerrers, però sense exposar-se gaire.

Pere Calders

